

ΜΗΝΑΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ

1991 ΕΤΟΣ 3ον

ΑΡΙΘΜΟΣ

ΦΥΛΛΟΥ 27

Η
Φ
Ω
Ν
Η

ΤΗΣ

ΛΑΚΚΑΣ
ΣΟΥΛΙΟΥΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕ-
ΞΑΝΔΡΟΥ 62

Τ.Κ. 45333

ΤΗΛ. 37662

ΤΟΠΙΚΗ ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΧΛΑΔΕΑΣ

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ
ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΔΩΔΩΝΗΣ

Οπως δήλωσε ο
υπουργός Εσωτερικών
κ. Σωτ. Κούβελας,
μετά από αναφορά
κοινοταρχών της
επαρχίας μας που κα-
τέθεσε στη Βουλή ο
βουλευτής κ. Ελ. Κα-
ρογιάννης, οι κοινό-
τητες της επαρχίας
Δωδώνης καθώς και ο
δήμος Ιωαννίνων θα
λάβουν για το τρέχον
έτος, αυξημένη κρατι-
κή οικονομική ενίσχυ-
ση.

ΛΑΚΚΙΩΤΕΣ γρηγο-
ρείτε! Συντάξτε μελέ-
τες, κάντε αμέσως
προγράμματα, προ-
βάτε τα χρόνια προ-

βλήματά σας. ΦΩΝΑΞ-
ΤΕ, ΣΚΟΥΤΕ, ΑΓΡΙΕΨ-
ΤΕ. Μην αφήνετε την
ευκαιρία να πάει χα-
μένη. Μας χρωστάνε,
δε χρωστάμε, απαιτεί-
στε το "ΧΑΚΙ" σας.

Εμείς είμαστε εδώ
για να βοηθήσουμε.
Γράψτε μας τις απαιτή-
σεις σας. Στείλτε μας
να δημοσιεύσουμε τα
προγράμματά σας.
Δημιουργήστε θέματα
κοινά.

Τσερίτσιανα, Λίπη,
Τόσκεσι, ενώστε τις
φωνές σας για να επι-
τύχετε και την οδική
ένωση.

Καταμάχη, Σεριζιανά

και ενδιαμέσσοι ευκαι-
ρία να ενταχθεί ο
δρόμος σε κάποιο
πρόγραμμα ΕΟΚ.

ΛΑΚΚΙΩΤΕΣ πατριώ-
τες μας ζητείστε να
ενημερωθείτε για το
πρόγραμμα LEADER
της Ευρωπαϊκής Κοι-
νότητας, μη περιμένε-
τε να έρθει κανείς να
σας υποδείξει κάτι.
Επισκεφθείτε τη Γενι-
κή Γραμματεία της Πε-
ριφέρειας Ηπείρου θα
σας δοθούν χρήσιμες
πληροφορίες.

Ο τόπος μας είναι
γεωργό - κτηνοτρο-
φικός. Το πρόγραμμα
LEADER σε μας απευ-
θύνεται, τους γεωρ-
γοκτηνοτρόφους.

Η "ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΑΚ-
ΚΑΣ" είναι στο πλεονέ-
κτησμά σας.

Μια ωραία
εκδήλωση στην
καρδιά της Λάκκας
Σουλίου

Με πρωτοβουλία του Συλ-
λόγου Σουλιωτών έγινε στο
Σειστρόνι μια εκδήλωση σε
ανάμνηση της δεύτερης Εκ-
στρατείας του Αλή Πασά
εναντίον των Σουλιωτών και
της μάχης που έγινε εκεί στις
9 Ιουνίου 1800.

Ο ειδικά διαμορφωμένος
χώρος στις πηγές του Αχέρο-
να η δροσιά από τα παχύ-
σκα πλατάνια και τα κρου-
στάλινα νερά του ποταμού
μαζί με την αίσθηση της ιερό-
τητας και ιστορικότητας του
χώρου γενικότερα, σε μετέφε-
ραν σε παραδεισένια τοπία
αναπνυχής και αγαλίας.

Όλα θα πήγαιναν πιστεύου-
με καλά αν η βροχή δεν έκανε
τη ζημιά της. Δε μπορούμε να
μιλήσουμε για επιτυχία ή
αποτυχία της εκδήλωσης
αυτής. Το μόνο που μπορού-
με με σιγουριά να πούμε είναι
πως η σύλληψη της ιδέας για
ετήσια εθνική γιορτή, τη μονα-
δική στη Λάκκα, είναι όχι
μόνο άξια κάθε επαίνου και
συγχαρητηρίων αλλά και
ένανσμα συλλογικής προ-
σπάθειας για την καθιέρωση
και εξέλιξη αυτής της ωραίας
πατριωτικής και εθνικής
γιορτής.

Συνέχεια στην 4η σελίδα

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΕ
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΥΣ

Οπως μας πληροφόρησε
η Δ/ση Γεωργίας της Νο-
μαρχίας Ιωαννίνων, οι
κτηνοτρόφοι μας μπορούν
να υποβάλουν δικαιολογη-
τικά για να τύχουν οικο-
νομικής ενίσχυσης για την
 κάλυψη μέρους της δαπά-
νης μεταφοράς αραβοσίτου
στα ποιμνιοστάσια των.

Όσοι αγόρασαν καλαμπό-
κι από τις αποθήκες Ενώ-
σεως Συν/σμών, τα δικαιο-
λογητικά θα τα υποβάλουν
μέσω των Ενώσεων.

Περισσότερες πληροφο-
ρίες μπορούν οι κτηνοτρό-
φοι μας να πάρουν από
τους τοπικούς γεωπόνους.

Η ΖΕΥΞΗ ΑΚΤΙΟΥ-
ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Ενα πρωτοποριακό έργο, που θα συμβάλει
αποφασιστικά στο χώρο της Δυτικής Ελλάδας
και ιδιαίτερα της Ηπείρου και Κέρκυρας, είναι η
υποθαλάσσια γέφυρα που θα ενώσει το Ακτιο
Αιτωλ/νίας με την Πρέβεζα.

Βασικό έργο για τον τόπο. Θα συντομεύσει το
οδικό δίκτυο Πρέβεζας - Αθήνας κατά 45 χιλιό-
μετρα.

Η γέφυρα θα είναι υπόγειη, μήκους 660 μέτρα
και θα κοστίσει 6 δισ. δραχμές. Η περάτωσή της
θα γίνει στα 1994.

Οπωσδήποτε και για μας τους Λακκιώτες που
απώμαθα του νομού Πρέβεζας, θα έχουμε όφε-
λος από αυτό το έργο κοινής ωφέλειας.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ
ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Δεκαπενταύγουστο και το αραιοκατοικημένο
χωριό μας αναστατό. Φωνές, χαρές, κίνηση. Η
μεσόκοπη σηκώθηκε πρωί να βάλει κάποια τάξη
στο νοικοκυριό, στην αυλή.

Ο νοικοκύρης στρώγκιασε τα γαλάρια. Αφρι-
σε το γάλα στο καρδάρι έτοιμο για τη θλάντα να
βγει πρίο τον ήλιο το φρέσκο βούτυρο. Η κίνηση
με χάρη ο φουρλέτσιος ανεβοκατεβαίνει στριφτά
που και που πισιλάει το γάλα στην ποδιά της,
στα σπλάχνα της ένα φτερούγισμα, το βλέμμα
της πέρα μακριά και στα χείλη της ένα ανάλα-
φρο χαμόγελο.

Όλα καλά δόξα σοι ο Θεός και η κυρά μας Πα-
ναγιά. Οι υποχρεώσεις τέλειωσαν σαν πάντρεψε
και τη στερνή και ο κανακάρης της έχει απ' τα
προχτές που ήρθε με τη φαμελιά του κοιτάζε
κάτω απ' τη σκαμιά μια σποριά αυτοκίνητο ούτε
υπουργός νάταν.

Ας είναι καλά το παληκάρι της. Αν δεν ήταν
κι αυτός... Προχτές της είπε "τελευταίο ταξίδι
μάνε ένα βαριά δύο χρόνια ακόμα".

Τη σκέψη της τάραιξε απ' τη ρούγα η φωνή
του γείτονα "Καλώς τα δέχτηκες Γιώργαίνα...".

Ετσι ή κάπως ανάλογα είναι κάθε σπίτι στο
χωριό μας οπωσδήποτε όμως τούτη τη μέρα πα-
ραμονή του μεγάλου πανηγυριού μας σε κάθε
κρεβατίνα θάναι και ένα τομάρι απλωμένο, όλοι
θα σφάζουν ένα αρνοκάτσικο.

Με τη δύση του ήλιου ο σάλλαγος δυναμώνει.
Τα αυτοκίνητα που αντικατέστησαν τα φορτιάρα
με τα φώτα, τις κόρνες και τον κουρνιαχτό μοιά-
ζουν στον ελικοειδή δρόμο σαν λαμπαδοφορία.
Φθάνουν στο Μοναστήρι, έξω απ' το χωριό, της
Παναγιάς εκεί "σιθάζονται" στα χωράφια και τις
σιadiές. Η καμπάνα αναγγέλει στους πιστούς τον
Εσπερινό, την αγρυπνία. Οι παπάδες όλοι έτοιμοι.
Τον λόγο έχουν οι γεροντότεροι. Οι πό νέοι ενη-
μερώνονται στην ειδική τελετή των εγκωμίων
της Θεοτόκου στο πρώτο λευκό φύλλο της παλαι-
άς φυλλάδας γράφει τη σειρά που θα ακολουθηθεί
ο αείμνηστος Ιεροδιδάσκαλος Παπαγιάννης Τζί-
μάκης.

Η αγρυπνία συνεχίζεται και λίγο πριν την δω-
δεκάτη συγκεντρώνονται γύρω από την Κοίμηση
της Θεοτόκου κάτω από τον επιθλητικό τρούλο
ομάδες - ομάδες από τρεις τέσσερις προσκυνητές
και ψέλνουν στην Θεοτόκο τα εγκώμια, παρόμοια
με του Χριστού της Μεγάλης Παρασκευής. Στάση
πρώτη, δεύτερη, τρίτη.

Τελειώνοντας τα εγκώμια αρχίζει η περιφορά.
Μπροστά τα εξαπτέρυγα και ο σταυρός πίσω το
λάβαιο και παραπίσω οι παπάδες με την εικόνα
της Κοίμησης. Ακολουθεί το εκκλησίασμα. Η κα-
μπάνα κρούει λυπητερά και ο ένας χαμηλόφωνα
λέει στον άλλον: "Να μας βοηθάει η Παναγιά".

Ε.Κ.

Ιστορίες του τόπου μας

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΑΛΗ ΠΑΣΑ ΕΝΑΝΤΙΟΥ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ ΤΟ 1800

Γράφει ο Νίκος Αλεξίου

Μετά την πρώτη εκστρατεία του Αλή κατά του Σουλίου και την τρομερή αποτυχία του το 1790, ο φοβερός τυράννος της Ηπείρου, ετοιμάζονταν μυστικά για την δεύτερη επίθεση. Αυτή την οργάνωση συστηματικά. Πρώτα έκαμε τα φυλάκια στη Λίμπα και Τόσκαι. Δεύτερο κατόρθωσε να πείσει τους Αγάδες της Παραμυθιάς και Μαρμαριτίου να τον βοηθήσουν στον αγώνα του εναντίον του Σουλίου.

Τους κάλεσε στα Τσερίτωνα για να συντονίσουν τις ενέργειες των (στο γεγονός αυτό αναφέρεται και το τραγούδι στη θρύση στα Τσερίτωνα) και τους έδειξε και το φερμάνι που είχε πάρει από την πύλη για εξόντωση των Σουλιωτών.

Στη σύσκεψη αυτή αποφασίστηκαν τα παρακάτω:

1. Ο Αλής με τον κύριο όγκο του στρατού του θα στρατοπέδευε στη Λίμπα και από εκεί θα ορμούσε από τον Καλό, Στρούνη, Μπεστιά προς το Σούλι.

2. Ο Σιλιχτάρ Μπότας με άλλο σώμα θα έπαιρνε το φρούριο της Μοχόρτσας και τα υψώματα του Μοναστηριού των Δερβιζιάων. Από εκεί θα προχωρούσε προς Αλποχώρι, Παλιοχώρι Μπότσαρη.

3. Δύο άλλα σώματα αφού περάσουν το Λούρο το ένα να καταλάβει το Κατσονόπουλο και το άλλο τη Νερίτσα.

4. Το δεξί μέρος προς Παραμυθιά θα το κρατούσαν οι αγάδες του Μαρμαριτίου και Παραμυθιάς με αρχηγό τον Ιωάννη Πρόνιο. Αυτός θα προχωρούσε από

Λιβίτιστα, Βριζάχα, Λειβαδάκια, Σούλι. Έτσι με συνδυασμένη επίθεση θα ήταν εύκολη η κατάληψη του Σουλίου.

Το σχέδιο του Αλή ήταν πράγματι τέλειο. Οι Σουλιώτες δεν περίμεναν επίθεση και ήταν ανέντοιμοι. Είχε μεσολαβήσει και η φυγή του Γιώργου Μπότσαρη στο Βουλαγρέλι με 200 άνδρες και το χειρότερο οι μυστικές σχέσεις αυτού με τον Αλή και η παροχή πληροφοριών και οδηγιών για την κατάληψη του Σουλίου.

Όλα έγιναν όπως είχαν σχεδιαστεί και άρχισε η επίθεση στις αρχές του Ιουνίου του 1800.

Ο Αλής εγκαταστάθηκε στη Λίμπα και οι άλλοι έπιασαν τα προαναφερθέντα μέρη. Με ευκολία ο Σιλιχτάρ Μπότας κατέλαβε τα Δερβιζιάνα και το φρούριο της Μοχόρτσας.

Αρχηγός των Σουλιωτών ήταν ο Φώτος Τζαβέλλας. Είθε τον κίνδυνο και με ταχύτητα προετοιμάστηκε ν' αντιμετωπίσει τα στρατεύματα του Αλή. Αφού μάχη στα βουνά τα γυναικόπαιδα από τα καμποχώρια, μοίρασε τους Σουλιώτες προς όλα τα μέτωπα.

Αρχισαν οι μάχες μεταξύ των Αλβανών και Σουλιωτών και η πρώτη έγινε στη Λιβίτιστα (Ζωτικό).

Αλλά ο τελειωτικός αγώνας έγινε στη Λίμπα. Δύο χιλιάδες Σουλιώτες με αρχηγό το Φώτο Τζαβέλλα κατέλαβαν το Στρούνη και οχυρώθηκαν εκεί.

Από εκεί ο Φώτος με 200

διαλεχτά παληκάρια προχώρησε από τον Καλό προς τη Λίμπα με σκοπό να κατασκοπεύσει τον εχθρό και να τον παρασύρει σε ενέδρα στο Στρούνη που ήταν η κύρια δύναμη των Σουλιωτών.

Στην πρώτη επαφή με τις προφυλάξεις του Αλή οι Σουλιώτες άρχισαν να υποχωρούν προς τη θέση Σκάλλα Καλό. Εκεί ταμπούρωσαν και άρχισε σκληρός αγώνας εναντίον του πολυαριθμού Αλβανικού στρατού με αρχηγό τον γενναίο οπλαρχηγό Μουσταφά Ζυγούρη. Στη μάχη, ο ίδιος ο Φώτος, σκοτώνει το Ζυγούρη, οι δε Αλβανοί ένηνομο υποχωρούν άτακτα στη Λίμπα. Οι Σουλιώτες γυρνούν τη νύχτα στο Στρούνη.

Την άλλη μέρα οι Αλβανοί επιτίθενται στο Στρούνη αλλά εκεί αποδεκατίζονται από τους Σουλιώτες. Ήταν το τελικό κατατροπικό χτύπημα. Τα λάφυρα που άφησαν φεύγοντας ήταν πολλά και ανακυβρίσαν κάπως τους Σουλιώτες.

Ο Αλής ήρθε τότε σε πολύ δύσκολη θέση, αλλά όπως είχε καταστρώσει το πρώτο του σχέδιο, έστειλε μερικούς οπλαρχηγούς του στη Βριζάχα όπου ήταν ο Ιωάννης Πρόνιος με τους Παραμυθιώτες για να επιτεθούν από το Ζωτικό προς το Σούλι.

Ο Πρόνιος όμως, δεν είχε εμπιστοσύνη στον Αλή και έστειλε ανυπόγραφο σημείωμα στο Φ. Τζαβέλλα και τον ενημέρωνε για το σχέδιο του Αλή και τη θέση των Αλβανών (Αγία Παρασκευή).

Στο φεγγίχο της μέρας ο Φ.Τ. με τριακόσια παληκάρια ρίχνεται με ορμή εναντίον των Αλβανών του Αλή τους οποίους κυριολεκτικά κατατροπώνει. Ο Πρόνιος δεν έλαβε μέρος σκόπιμα και φεύγει με τους δικούς του στην Παραμυθιά.

Έτσι αποτυγχάνει και η δεύτερη εκστρατεία του Αλή. Επιστρέφει απογοητευμένος στα Ιωάννινα τον Σεπτέμβριο. Υπογράφει ειρήνη με τους Σουλιώτες και αρχίζει νέα προετοιμασία.

Εν τω μεταξύ προσπαθεί να δωροδοκήσει Σουλιώτες οπλαρχηγούς με χρήματα και αξιώματα. Καλεί όμως δεν δέχεται τις προτάσεις του. Αξίζει εδώ να αντιγράψουμε το γράμμα που έστειλε ο Τζήμας

Ζέρβας στον Αλή Πασά:

“Βεζύρη Αλή Πασά

Σ’ ευχαριστώ πολύ για την αγάπη που έχεις γιατ’ εμένα, μόν τα πουγκιά σου που μου γράφεις με το Μπέτσο, να μου τα στείλεις, γιατί δεν ξέρω να τα μετρήσω και δεν ξέρω τι να τα κάνω, μόν κι αν ήξερα δεν ήμουν ευχαριστημένος να σου δώσω ούτ’ ένα λιθάρι από τους θράχους της πατρίδος μου και όχι να φύγω από το Σούλι δια τα πουγκιά σου καθώς όπου φαντάζεσαι. Τιμιάς και δόξας που μου υπόχρεσαι να μου δίνης δε μου χρειάζο-

νται, γιατί εις εμένα πλούτος, δόξαις και τιμιάς είναι τ’ άρματά μου, όπου με εκείνα φυλάω την πατρίδα μου, την ελευθερία μου και τα παιδιά μου και τα τιμιά και το όνομα του Σουλιώτου και αποθανίζω και το ιδιόν μου όνομα”.

Το γράμμα Ζέρβας Αθανάσιος Σουλιώτης. Το μεγαλείο της ψυχής σου δεν έχει όρια. Η φιλοπατρία σου, η ανδρεία σου, η πίστη σου Θεό και η δίψη για ελευθερία και μόν από τις επιστολές σου φαντάζεσαι. Τιμιάς και δόξας που μου υπόχρεσαι να μου δίνης δε μου χρειάζο-

ΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΥΣ ΜΑΣ

Είχα την ευκαιρία να ανταμώσω με πολλούς ταξιδεμένους το μήνα που πέρασε και να κουβεντιάσω μαζί τους για πολλά και διάφορα.

Μεταφέρω εδώ κρίσεις και απόψεις δυό φίλων που βρέθηκαν μαζί μου σε μια εκδήλωση χαράς, του Νίκου Βλάχου και του Νίκου Κολιάκη που ζουν κι εργάζονται στη Γερμανία.

Ο κ. Ν. Κολιάκης γνωστός σ’ όλους τους Λακκιώτες από τα πανηγύρια στα οποία λάβαινε μέρος και σαν “δευτενή” ορχήστρας μου είπε:

“Κακό τα ψέματα ξάδερφε, είμαστε βλέπετε σόι, Ελλάδα δε βρίσκεται πουθενά στον κόσμο. Χρυσάφι να στο σπάρουν δε σε κρατάει ο ξένος τόπος. Εμείς είμαστε δεμένοι εδώ με τη Ρίπα, με την Κουμαριά.

Σύντομα θα εγκατασταθώ ξανά και μόνιμα στην πατρίδα. Αφρα το σπίπ μου, μόλις το έφτιαξα καινούριο και έφυγα ξανά. Αφρα την καφετέρια την “ΕΛΒΕΤΙΑ” μου κι έφυγα κι έκλεισα εκεί μέσα τόσες όμορφες αναμνήσεις. Πολλές φορές σκέφτομαι καθισμένος στα παχιά σαλόνια εκεί στη Γερμανία, το που νάναι οι φίλοι μου τούτη την ώρα, το που να στρώνουν τη ντάμα, το βαλέ και τον παππά. Τα γαλανά και σπινθηροβόλα μάτια του Νίκου του “ΚΟΡΟΥ” γέμισαν δάκρυα. Σήκωσε το ποτήρι. - Αίντε γιατ’ εμένα, είπε.

Στην ΥΓΕΙΑ σου Νίκο και καλή επάνοδο.

Στην υγεία σου και σένα φίλε Νίκο Βλάχο με το ντόμπρο χαρακτήρα σου, γνήσιο γνώρισμα του Λακκιώτη που αθάνατη τη ζήτησες την εφημερίδα μας να σου τη στέλνουμε εκεί όπου είσαι μετανάστης και που ακόμα πιο αυθόρμητα έβγαλες το πορτοφόλι να μας δώσεις και συνδρομή.

Οχι αγαπητέ μας Νίκο η εφημερίδα μας δεν πάσχει από χρήματα, από αγάπη κι ενδιαφέρον πάσχει. Τέτοια στοιχεία που μας τα δώσες πλούσια χωρίς να τα καταλάβεις.

Από την όλη κουβέντα μας κρατάω και γράφω μόνο τούτο: “Εμείς είμαστε μετανάστες στην Γερμανία αλλά και μετανάστες στην Ελλάδα στον τόπο μας”.

Καθηγήτρια φυσικομαθηματικός παραδίδει μαθήματα φυσικής, χημείας και μαθηματικών σε μαθητές γυμνασίου και λυκείου. Πληροφορίες στο τηλέφωνο 36588.

Για να μην ξεχνάμε την ιστορία μας ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΙΣΤΟΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΩΝ ΣΟΥΛΙΩΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΟΥ ΖΑΛΟΓΓΟΥ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΒΛΑΣΗ ΚΟΚΚΑΛΗ

ΓΕΝΙΚΑ

Οπως είναι γνωστό η ιστορία των αγώνων των Σουλιωτών συνδέεται άμεσα με τον Εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα των Ελλήνων εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Αποτελεί τον πρόλογο ενός ιστορικού Έπους, που επρόκειτο να γραφεί το 1821 και να ελευθερώσει το Ελληνικό έθνος από τον Τουρκικό ζυγό.

Οι Σουλιώτες είχαν μεγάλη και μακροχρόνια παράδοση στις πολεμικές επιχειρήσεις εναντίον των πασάδων των Ιωαννίνων και των Τούρκων γενικότερα. Ήταν αρκετά εκπαιδευμένοι και ετοιμοπόλεμοι για να αντιμετωπίσουν τις θηριώδεις των μπεδών και πασάδων της περιοχής.

Κεντρικός στόχος των Τούρκων ήταν να εξοφάνισουν παντελώς το Σούλι και τούτο διότι αποτελούσε ζωτικό χώρο οχυρώσεως και εφορμήσεως εναντίον των γύρω πασάδων. Οι Σουλιώτες ήταν κατ’ εξοχή εκπαιδευμένοι στον πόλεμο και διατηρούσαν οργανωμένο στρατό, διέθεταν ικανούς οπλαρχηγούς, γενναίους και πιστούς στην υπόθεση της αποτίναξης του Τουρκικού ζυγού.

Σε πολλές μάχες, οι Σουλιώτες κατ’ επανάληψη ενί-

κhsαν τους πασάδες και τους έφεραν σε δύσκολη θέση, ενθαρρύνοντας έτσι και τις εξεγέρσεις των γύρω υποδοδωμένων περιοχών εναντίον τους. Οι εκθροιστικές κορυφώθηκαν κατά το έτος 1803 οπότε οι Τούρκοι προετοίμασαν πυρετωδώς για να λήσουν μια για πάντα τους λογαριασμούς τους με τους Σουλιώτες.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Το Σούλι είναι περιοχή της Ηπείρου η οποία βρίσκεται ανατολικά του Θεσπρωτικού κόλπου. Αποτελείται από λόφους δύσβατους, ύψους 600 μ., μεταξύ των υψωμάτων Μούργκας, Ζαβρόκου, Τούρλας, στην συμβολή του Αχέροντα μετά του παραποτάμου του Τσαγκαρικού ρέματος.

Το 18ο αιώνα άρχισαν να μαζεύονται άποικοι από τις γειτονικές πεδινές περιοχές για να ζήσουν εκεί μακριά από την Τουρκική τυραννία. Στα μέσα του 16ου με τέλος 17ου αιώνα αποτελούνταν από τέσσερα χωριά: Το Σούλι, τη Σαμωνίβα, την Κιάφα και το Αβαρίκι, γνωστά ως Τετραχώρι.

Το Τετραχώρι δεν μπορούσε να τους χωρέσει, έτσι κτίστηκαν άλλα επτά

ΑΥΤΟ ΤΟ ΞΕΡΑΤΕ;

ΤΑΧΥΑΡΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Το Ταχυδρομικό μέγαρο Αθηνών (Πλατεία Γκιοτζί) το έκανε με δικές του δαπάνες ο Ηπειρώτης Βασιλείος Μελάς. Ο σκελετός της οικίας του βρέθηκε ακόμη στην Παλιονία συνοικισμό της Περείστης κοντά στον Παραλάμο.

ΕΛΓΙΝΙΑ ΑΓΓΑΜΑΤΑ

Ακούμε πολλές φορές να γίνεται λόγος για τα Ελγίνια μάρμαρα (αγάλματα). Πρόκειται για γλυπτά του Παρθενώνα καθώς και μια καρνατίδα του

Την στήλη επιμελείται η Γιούλη

Εξέχθειου, που έλαμπε ο άγλος προεβέτης στην Κανονατινιούπολη 1800-1818 και τα μετέφερε στην Αγγλία. Το όνομά του ήταν ΕΛΓΙΝ.

ΘΕΑΤΡΟ ΔΩΔΩΝΗΣ

Το αρχαίο θέατρο Δωδώνης είναι το μεγαλύτερο που σώζεται σήμερα. Έχει χωρητικότητα 18.000 θεατών. Το θέατρο αυτό γνώρισε μεγάλες δόξες στους κλασικούς χρόνους (500-323 π.Χ.) όπου γίνονταν αγώνες και γιορτές για να τιμηθεί ο ΔΙΑΣ. Ερχόταν αντιπροσωπείες απ’ όλες τις Ελληνικές πόλεις, με πλούσια δώρα που πρόσφεραν στο Ναό του ΔΙΑ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

Στις 7 Ιουλίου παντρεύτηκε και ο μικρότερος γιός του αξεχάστου Μηταίο-ΖΗΚΟΥ από τον Πετρίτσακκο. Ο Ζήκος πήρε μια όμορφη Βορειοηπειρωτοπούλα τη Νικολέττα Ντάκα.

Η “ΦΩΝΗ” εύχεται στο ταίριαστό ζευγάρι ΖΩΗ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΗ.

Την ίδια Κυριακή 7 Ιουλίου, τέλεσε τους γάμους ο Θανάσης Ζήκας από την Αχλαδέα με την Βαϊτσα Τσαμπά από τον Καναδά.

Το μυστήριο έγινε στα Νέα Λίδια και το τρικούμπερο γλέντι στους πρόποδες της Πάρνηθας στην ταβέρνα του χωριού μας Βασ. ΓΙΑΝΝΑΚΗ.

Η “Φ” εύχεται στο νέο ζευγάρι να ζήσουν ευτυχισμένα.

ΘΑΝΑΤΟΙ ΜΑΡΙΑ ΑΝ. ΠΑΠΠΑ

“Κεραυνός εν αιθρία” ήρθε η θλιβερή είδηση του θανάτου της εξαίρετης Μαρίας Α. Παππά από το χωριό Αχλαδέα Λάκκας Σουλίου.

Εμενε στην Αθήνα και ήρθε στο χωριό να περάσει το καλοκαίρι και την άλλη μέρα απεβίωσε από

ανακοπή της καρδιάς σε ηλικία 78 ετών. Όλο το χωριό το έμαθε! Βλέπετε το κακό μαθαίνεται εύκολα. Μέσα σε λίγες ώρες όλοι οι συγχωριανοί ήρθαν να δώσουν το στερνό αντίο στην αξεχαστη Ντάκα.

Από τα πρώτα μέλη της ιδρύσεως της Αδελφότητας Αχλαδεωτών Αθηνών, ιδρυτικά μέλη ο Αναστάσιος και η Μαρία Παππά. Από τους πρώτους συνδρομητές της εφημερίδας μας το ζεύγος Αναστασίου Παππά.

Το πλήγμα του θανάτου της Μαρίας ο επουλώνει ο μικρός εγγονός που είχε μαζί της ο Τασσούλης, η συνέχεια της ζωής. Τα λόγια του θα μείνουν αξεχάστα: - Τη γιαγιά μου θέλω, τη γιαγιά μου θέλω, γιατί δεν ζυγνίει ακόμη... κι έλκυε απαρηγόρητα.

Η “Φ” συλλυπείται τον κ. Αναστάσιο Παππά, τα παιδιά κι όλους τους συγγενείς.

Τον περασμένο μήνα απεβίωσε ο Γούσια Θεμελής σε ηλικία 86 ετών από την Αχλαδέα Ιωαννίνων.

Η κηδεία του έγινε στην εκκλησία της Περιβλέπτου Ιωαννίνων.

Η “Φ” συλλυπείται τους συγγενείς του.

ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Ενας ωραίος γάμος που θύμιζε πολύ τους παλαιούς παραδοσιακούς γάμους, έγινε στις 7 Ιουλίου 1991, στον Ιερό Ναό Γεννησεως της Θεοτόκου στη Βουλιόατσα.

Γαμπρός ο Ζήκος Ζήκος του Δημητρίου από τον Πετρίτσακκο και νύφη η όμορφη Βορειοηπειρώτισσα Νικολέττα Ντάκα. Πλήθος καλεσμένων παρακολούθησαν το μυστήριο με τους νεονύμφους να λαμπρούν από χαρά και ευτυχία.

Μετά το μυστήριο ακολούθησε τρικούμπερο γλέντι στο ιδιόκτητο και πανέμορφο κέντρο “ΝΕΡΟΤΡΟΥΒΙΕΣ” της οικογενείας Ζήκου, με συνο-

δεία λαϊκών οργάνων, πρωταστατούς όπως πάντα σε τέτοιες περιπτώσεις του κλαρίνου.

Εκείνο το οποίο έκανε εντύπωση ήταν η υπερπάρκεια των αγαθών, η τέλεια οργάνωση, η ταχεία εξυπηρέτηση, η ευγένεια των συγγενών του γαμπρού και λοιπού προσωπικού του κέντρου προς τους προσκαλεσμένους. Το γλέντι κράτησε μέχρι το πρωί και δεν έλεγε να τελειώσει. Μα πως να τελειώνει με τέτοιο κέφι που υπήρχε.

Να ζήσετε ευτυχισμένοι και αγαπημένοι μέχρι τα βαθιά σας γεράματα Ζήκο και Νικολέττα.

ΒΛΑΣΗΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ

Στο χωριό Πολυστάφυλλο και στο κα-
τάστημα ΧΡ. ΚΑΡΑΒΙΔΑ ενοικιάζονται
καρέκλες και τραπέζια για πανηγύρια, γά-
μους κ.λ.π.

ΒΟΥΛΑΚΑΝΙΖΑΤΕΡ
ΖΗΣΗΣ ΓΙΑΝΝΟΣ
ΔΩΔΩΝΗΣ 141
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΛΑΚΚΑΣ ΣΟΥΛΙ
ΜΗΝΙΑΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Ιδιοκτησία: Λαογραφικού Πολιτιστικού Συλ-
λόγου Αχλαδέας
Υπεύθυνος κατά νόμο: Απόστολος Κόλλιας
Σταυράκι Ιωαννίνων Τηλ. 27011
Υπεύθυνοι σύνταξης: Σπ. Μαρκόπουλος, τηλ.
28101
Ευάγγελος Κολιάκης, τηλ. 37662
Ζήκος Νικόλαος τηλ. 77125
Τιμή συνδρομών 1000 δραχμές το χρόνο
Η εφημερίδα δέχεται τη συνεργασία όλων
των καταγομένων από τη Λάκκα Σούλι. Δη-
μοσιεύονται όλα εκτός πολιτικών θεμάτων
και προσωπικών διενέξεων.
ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΗ
* Η εφημερίδα εκτυπώνεται στις εγκαταστά-
σεις της εφημερίδας ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ τηλ.
73988

ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΜΟΝΗ ΣΤΗΝ ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΗ

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΣ ΕΡΩΤΑ ΚΑΘΕ ΑΡΜΟΔΙΟ

Τη δικαιολογημένη αγανάκτησή του μας εξέφρασε ο πατριώτης και φίλος κ. Τάσος Μπούνας, κτηνοτρόφος από το Ρωμανό, για τη μη καταβολή αποζημίωσης από τον ΟΛΓΑ.

Το ιστορικό της υπόθεσής του έχει ως εξής:

Στις 11 Ιουνίου 1989 κεραυνός του σκότωσε 72 πρόβατα. Αμέσως κάλεσε την Αστυνομία, τον τοπικό γεωπόνο και τον κτηνίατρο της περιοχής όπου και βεβαίωσαν το γεγονός. Στη συνέχεια του ζητήθηκε από τον ΟΛΓΑ να καταβάλει χρηματικό ποσό 15.800 δραχ. όπου και απέστειλε στην παραπάνω υπηρεσία με ταχυδρομική επιταγή. Αποτέλεσμα όλης αυτής της ενέργειας: ΜΗΔΕΝ.

Ρωτάει ακόμα μια φορά ο κτηνοτρόφος μας τον ΟΛΓΑ που είναι παρακλάδι του ΟΓΑ, τότε τέλος πάντων θα πάρει την αποζημίωσή του;

Σημειώνουμε εδώ πως ο κ. Αν. Μπούνας είναι από τους πλέον συστηματικούς κτηνο-

τρόφους της περιοχής.

Εμείς με τη σειρά μας ρωτάμε κάθε αρμόδιο που οφείλεται αυτή η καθυστέρηση; Και ακόμη με ποιά τιμή θα υπολογισθεί το κάθε πρόβατο με εκείνη του Ιουνίου του 89 ή με τη σημερινή;

Το θέμα δεν θα το σταματήσουμε εδώ, θα το φθάσουμε μέχρι εκεί που χρειάζεται. Για την ώρα περιμένουμε την απόφαση του ΟΛΓΑ και του Τμήματός Κτηνοτροφίας της Δ/σης Γεωργίας της Νομαρχίας Ιωαννίνων.

ΛΑΟΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

- Πόσο χρονών είσαι;
- Είμαι υγιής.
- Πως είναι τα οικονομικά σου;
- Δεν έχω χρέη.
- Έχεις στεναχωρίες;
- Δεν έχω παιδιά.
- Έχεις εχθρούς;
- Δεν έχω συγγενείς.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ

Ο ΣΚΟΡΠΙΟΣ

Ο σκορπιός είναι ζωήφιο δηλητηριώδες που διαμένει σε σκοτεινά μέρη, ραφαμάδες παλαιών κτισμάτων, κάτω από πέτρες, σκόνες και χαλάσματα.

Έχει δύο κυρίως χρωματισμούς, που ανάλογα με το περιβάλλον γίνεται κοκκινωπός ή μαύρος. Σέρνεται με την κοιλιά του και βοηθάται στο βάδισμα από δύο σειρές πόδια που βρίσκονται στα πλαϊνά του κορμιού του. Το σώμα του καταλήγει σε σπονδυλωτή ουρά με την οποία δαγκώνει τα θύματά του και ταυτόχρονα ενεκρίνει δηλητηριώδη ουσία που προξενεί αφόρητο πόνο. Πολλές φορές σε μικρά ή εξασθενημένα άτομα και αλλεργικά μπορεί να επιφέρει ακόμη και το θάνατο.

Το δάγκωμα του σκορπιού στα χωριά της Λάκκας και αλλού αντιμετωπίζονταν με εναπόθεση πάνω στο σημείο του δαγκώματος

επιθέματα από ξύδι και επάλψη με γάλα συκιάς και μέλι.

Όταν το σκορπίο που σε δάγκωσε τον σκοτώσεις τότε, λένε, πως ο πόνος είναι λιγότερος. Όταν όμως είναι ζωντανός και περπατάει τότε περπατάει και ο πόνος και γίνεται πιο οδυνηρός. Πρέπει λοιπόν με κάθε τρόπο να ψάξεις να βρεις το σκορπίο και να τον σκοτώσεις. Βέβαια ο πόνος δεν περνάει αλλά δεν υπάρχει κίνδυνος να σε ξαναδαγκώσει.

Για να απαλύνουν τον πόνο του ασθενή έβγαλαν και ένα τραγούδι που το τραγουδούσαν μόνο αγρόνηγες νυφάδες. Το γιατί είναι κάπως εξηγήσιμο με την εξής έννοια: Πρώτον οι αφελείς είχαν την εντύπωση πως πέραγε ο πόνος, επηρέαζε βέβαια ψυχολογικά. Δεύτερο ακούγοντας το τραγούδι από μια νέα γυναίκα και καθώς του κρατούσε ξεχνού-

σε προς στιγμή τον δυνατό πόνο έτσι που νόμιζε ότι τον γιάτρευσε το τραγούδι.

Παραθέτουμε το τραγούδι όπως μας το τραγούδησαν γερόντισσες Λακκιώτισσες:

Πέρα σε κείνο το βουνό το κορφανταριασμένο το καημένο, τρία δέντρα είναι φυτωμένα τα καημένα, και πάνω στα κλωνάρια του κακάβια κρεμασμένα. Τόνα έχει το μέλι τ' άλλο έχει το γάλα το τρίτο του σκορπιού το γαίμα. Φάει το μέλι πιέ το γάλα χύσε του σκορπιού το γαίμα.

Το σκορπίο τον λέμε σκορπιά, μπουντακάβρο και τζουνούρκο.

Στην περιοχή των Τζουμέρκων τον λένε κοντοτούγκα. Στο Ζαγόρι Ζυράμπια. Στα χωριά της Κόνιτσας σκράκος και στα χωριά της Μουργιάνας μπιτσιλιάγκος.

Ε.Κ.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Ο Λαογραφικός Πολιτιστικός Σύλλογος Αχλαδέας που διοργανώνει όπως κάθε χρόνο τη μεγάλη Θρησκευτικόλαϊκή πανήγυρη στο Ιστορικό Μοναστήρι της ΠΑΝΑΓΙΑΣ με τη συνεργασία του Γιάννη Σακκά που έχει την εξυπηρέτηση του κοινού, σας υπόσχεται αξέχαστες στιγμές.

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Πιστεύουμε πως μόνο όταν αποδεχτούν και συνεργαστούν όλοι οι φορείς της Λάκκας Σουλίου μαζί με σύμπασα την Τοπική Αυτοδιοίκηση, θα φθάσει στο υψηλότερο σημείο του σκοπού της αυτή η εκδήλωση.

Ο αγαπητός Πρόεδρος του Συλλόγου Σουλιωτών γιατρός κ. Θανάσης Αθανασόπουλος που είχε την ιδέα αυτής της γιορτής καθώς και την υλοποίησή της, θα πρέπει να συνεργαστεί με όλους όσους ασχολούνται με τα κοινά της ΛΑΚΚΑΣ, η δε προετοιμασία πρέπει να αρχίσει πολύ νωρίς για να έχει και καλό αποτέλεσμα.

Η "ΦΩΝΗ" συγχαίρει τον Πρόεδρο του Συλλόγου Σουλιωτών κ. Αθανασόπουλο και μόνο αυτόν, γιατί δεν είδαμε κανένα άλλο του Δ.Σ. να προσφέρει κάποια ουσιαστική βοήθεια.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΗ

Στην παραπάνω φωτογραφία εικονίζεται μια γνήσια Σουλιωτοπούλα με την πατροπαράδοτο στολή της Λακκιώτισσας.

Το όνομά της ήταν "ΡΟΖΑ". Το παιδικό της χαμόγελο έσβυσε πριν 27 χρόνια τέτοια εποχή. Αντί μνημοσύνης της αφιερώνουμε αυτό το μικρό χώρο στην εφημερίδα μας με την υπόσχεση ότι θα κρατήσουμε τη μνήμη της ΑΙΩΝΙΑ.
(Η φωτο από το αρχείο μας).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ.Σ. της αδελφότητας Αχλαδεωτών Λ.Σ. με αισθήματα θιάς θλίψης συλλυπείται και μέσω της εφημερίδας σας, συγγενείς και φίλους της αείμνηστης ΜΑΡΙΑΣ συζύγου ΑΝΣΤΑΣΙΟΥ ΠΑΠΠΑ που απεβίωσε αιφνίδια στο χωριό την 1η μέρα της αφίξεώς της, εκεί για θερινές διακοπές.

Ακόμη ευγνωμονεί και ευχαριστεί τους παρακάτω συγγενείς και φίλους της εκλειψώσης:

Βασίλειος και Αικατερίνη Παππά, Σπύρος και Σοφία Παππά, Ιωάννης και Ελενα Παππά, Νικόλαος και Ελένη Παππά, Σπύρος και Ευαγγελία Καρατσώλη, Ανδρέας και Ολγα Σπυρίδου, Παν/της και Βαρβάρα Ανδρεαδάκη, Βασίλειος και Φρόκη Σκουλικά, Ελευθερία Σκουλικά, Αλέξιος και Ηλένη Σκουλικά, Θεμιστοκλής και Βιργινία Εξαρχάκου, Ευαγγελία Κίτσι, Λάμπρος και Τζούλια Χουτοπούλου, Χρήστος Κούλα Ζήκου, Γεώργιος και Μαρίκα Ζήκου, Μαρία Πλάτα Βασιλική Ανδρεαδάκη.

Οι οποίοι αντί για στεφάνια προσέφεραν στην αδελφότητα τους σκοπούς της, συνολικά το ποσό των 102.000 δρχ.

ΤΟ Δ.Σ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ε. ΠΑΠΠΑΣ

Ο ΤΑΜΙΑΣ

Α. ΣΚΟΥΛΙΚΑΣ

Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Α. ΤΣΟΓΚΑ